GENERALINĖS ADVOKATĖS JULIANE KOKOTT IŠVADA, pateikta 2010 m. rugsėjo 23 d.[1]

I — Įvadas

1. Šis ginčas susijęs su galimybe susipažinti su informacija apie augalų apsaugos produktų likutį, galintį būti salotose, kuri buvo pateikta vykstant šio produkto licencijavimo procedūrai. Reikia išsiaiškinti, ar čia kalbama apie informaciją apie aplinką, kaip ji suprantama pagal 2003 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/4/EB dėl visuomenės galimybės susipažinti su informacija apie aplinką ir panaikinančią Tarybos direktyvą 90/313/EEB[2] (toliau – direktyva dėl informacijos apie aplinką), ir kokia apimtimi 1991 m. liepos 15 d. Tarybos direktyva 91/414/EEB dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką[3] (toliau – direktyva dėl augalų apsaugos produktų) daro poveikį direktyvos dėl informacijos apie aplinką taikymui.

1 — Originalo kalba: vokiečių.

2 — OL L 41, p. 26; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k. 15 sk., 7 t., p. 375.

3 — OL L 230, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 11 t., p. 332. Direktyvos priedai yra dažnai pildomi, tačiau šiam atvejui aktualios nuostatos nebuvo pakeistos.

II — Teisinis pagrindas

A — *Tarptautinė teisė*

2. Teisė susipažinti su informacija apie aplinką reglamentuojama Konvencijoje dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais[4] (toliau – Orhuso konvencija), kurią Bendrija 1998 m. birželio 25 d. pasirašė Orhuse, Danijoje[5].

3. Konvencijos 4 straipsnio 4 dalies d punkte reglamentuojamas prašymo suteikti informacijos apie aplinką atmetimas dėl komercinių ir pramoninių paslapčių:

„Prašymas suteikti informacijos apie aplinką gali būti atmestas, jeigu tokios informacijos paskelbimas darytų neigiamą įtaką:

<…>

4 — OL L 124, 2005, p. 4.

5 — Patvirtinta 2005 m. vasario 17 d. Tarybos sprendimu 2005/370/EB, OL L 124, p. 1.

d) komercinės ir pramoninės informacijos konfidencialumui teisėtų ekonominių interesų apsaugai, kai tokią apsaugą reglamentuoja įstatymai [komercinės ir pramoninės informacijos slaptumui, kai teisėtų ekonominių interesų apsaugos sumetimais tokį slaptumą saugo teisės aktai]. Pagal šią sistemą su teršalų išmetimais į aplinką susijusi informacija yra teikiama;

<…>“

4. Komercinių paslapčių apsauga taip pat reglamentuojama Sutarties dėl intelektinės nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba, kuri sudaro 1994 m. balandžio 15 d. Marakeše pasirašytos ir 1994 m. gruodžio 22 d. Tarybos sprendimu 94/800/EB dėl daugiašalių derybų Urugvajaus raunde (1986–1994)[6] priimtų susitarimų patvirtinimo Europos bendrijos vardu jos kompetencijai priklausančių klausimų atžvilgiu patvirtintos Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) steigimo sutarties 1 C priedą (toliau – TRIPS sutartis), 39 straipsniu:

„(1) Užtikrinant efektyvią apsaugą nuo nesąžiningos konkurencijos, kaip numatyta Paryžiaus konvencijos (1967) 10bis straipsnyje, valstybės narės saugo komercines paslaptis sutinkamai su šio straipsnio 2 dalimi, o Vyriausybei ar Vyriausybinėms agentūroms teikiamus duomenis – sutinkamai su šio straipsnio 3 dalimi.

(2) Fiziniai bei juridiniai asmenys turi turėti galimybę pagal įstatymą neleisti jų kontroliuojamos informacijos atskleisti kitiems ar kitiems ją įsigyti arba naudoti be jų sutikimo būdu, kuris prieštarautų sąžiningai komercijos praktikai <...>, jeigu tokia komercinė paslaptis:

a) yra slapta ta prasme, kad kaip visumos ar kaip tikslaus jos komponentų konfigūracijos ir jos surinkimo atkartojimo apskritai nežino arba lengvai jos negauna tos aplinkos asmenys, kurie paprastai dirba su aptariamąja informacija;

b) turi komercinę vertę, nes yra slapta;

c) yra objektas pagrįstų veiksmų, kurių imasi teisėtai kontroliuojantis tokią informaciją asmuo, stengiantis tam tikrom aplinkybėm ją išlaikyti slapta.

(3) Valstybės narės, reikalaudamos, kad farmacijos ar žemės ūkio chemijos produktų, turinčių naujų cheminių junginių,

6 — OL L 336, p. 1.

sankcionavimui būtų pateikiama komercinė paslaptis apie bandymą ar būtų teikiami kitokie duomenys, kuriems sudaryti reikia daug pastangų, gina tokius duomenis nuo nesąžiningo tų duomenų komercinio panaudojimo. Be to, valstybės narės gina tokius duomenis, neleisdamos jų atskleisti, išskyrus tuos atvejus, kai būtina juos atskleisti siekiant apsaugoti visuomenę, arba nebent imamasi tokių priemonių siekiant užtikrinti, kad duomenys būtų saugomi nuo nesąžiningo komercinio panaudojimo."

B — *Sąjungos teisė*

1. Direktyva dėl informacijos apie aplinką

5. Teisė susipažinti su informacija apie aplinką iš pradžių buvo įtvirtinta 1990 m. birželio 7 d. Tarybos direktyvoje 90/313/EEB dėl laisvo prieinamumo prie informacijos apie aplinką[7] (toliau – anksčiau galiojusi direktyva dėl informacijos apie aplinką). Ji buvo panaikinta 2005 m. vasario 14 d., t. y. pasibaigus naujos direktyvos dėl informacijos apie aplinką perkėlimo terminui. Nauja direktyva buvo įgyvendintos Orhuso konvencijos nuostatos dėl teisės susipažinti su informacija.

6. 2 straipsnyje, be kita ko, įtvirtinta informacijos apie aplinką sąvoka:

„Šioje direktyvoje:

1. „Informacija apie aplinką" – tai rašytinės, vaizdinės, akustinės, elektroninės arba kitos materialios formos informacija apie:

a) aplinkos elementų, tokių kaip oro ir atmosferos, vandens, dirvos, žemės, kraštovaizdžio ir gamtos telkinių, įskaitant pelkes, pakrantės ir jūrų zonas, biologinės įvairovės ir jos komponentų, taip pat ir genetiškai modifikuotų organizmų, būklę ir šių elementų sąveiką;

b) faktorius, tokius kaip medžiagos, energija, triukšmas, radiacija arba atliekos, įskaitant radioaktyviąsias atliekas, emisijas, išleidimus ir kitus išmetimus į aplinką, darančius arba

7 — OL L 158, p. 56.

galinčius daryti įtaką a punkte nurodytiems aplinkos elementams;

c) priemones (įskaitant administracines priemones), tokias kaip politikos, teisės aktai, planai, programos, susitarimai aplinkos srityje ir veiklos, darančios arba galinčios daryti įtaką a ir b punkte nurodytiems elementams ir faktoriams, bei šiems elementams apsaugoti sukurtas priemones ar veiklas;

d) ataskaitas apie teisės aktų aplinkos srityje įgyvendinimą;

e) ekonominės naudos ir kitas ekonomines analizes bei prielaidas, naudojamas remiantis c punkte nurodytomis priemonėmis ir veiklomis; ir

f) žmonių sveikatos ir saugumo būklę, įskaitant maisto grandinės užterštumą, kai tinka, žmonių gyvenimo sąlygas, kultūros objektus ir pastatus tiek, kiek jiems daro ar gali daryti įtaką a punkte nurodytų aplinkos elementų būklė arba b ir c punktuose nurodyti dalykai per šiuos elementus;

<…>“

7. Teisė susipažinti su informacija apie aplinką įtvirtinta 3 straipsnio 1 dalyje:

„Valstybės narės užtikrina, kad būtų reikalaujama, jog valdžios institucijos, laikydamosi šios direktyvos nuostatų pareiškėjo prašymu pateiktų jų turimą arba joms skirtą informaciją apie aplinką, nereikalaudamos pareiškėjo nurodyti intereso.“

8. 4 straipsnyje numatytos išimtys. Šiuo atveju ypač svarbūs 4 straipsnio 2 dalies d, e ir g punktai:

„Valstybė narė gali numatyti, kad prašymas pateikti informaciją apie aplinką būtų atmestas, jei informacijos atskleidimas neigiamai paveiktų:

<…>

d) komercinės arba pramoninės informacijos konfidencialumą, jei toks konfidencialumas numatytas nacionalinės arba Bendrijos teisės aktais tam, kad būtų apsaugoti teisėti ekonominiai interesai, įskaitant visuomenės interesą išsaugoti statistinių duomenų konfidencialumą ir mokesčių slaptumą;

e) intelektinės nuosavybės teises;

registravimas, pateikimas į rinką, naudojimas ir kontrolė bei veikliųjų medžiagų, skirtų nustatytam naudojimui, pateikimas į rinką bei kontrolė. Valstybės narės augalų apsaugos produktams turi išduoti licenciją. Tai gali būti atlikta tik prieš tai ištyrus jų poveikį.

<…>

g) asmens, pateikusio informaciją savo noru be teisinio įpareigojimo arba teisiškai negalinčio būti įpareigotu, interesus arba apsaugą, išskyrus atvejus, kai šis asmuo sutiko, kad atitinkama informacija būtų pateikta;

10. Licencijavimo procedūroje pateiktos informacijos apsauga reglamentuojama 14 straipsnyje:

<…>

Straipsnio 1 ir 2 dalyse minėto nepatenkinimo pagrindai turėtų būti aiškinami ribojančiai, konkrečiu atveju atsižvelgiant į visuomenės interesą informacijos atskleidimu. Kiekvienu konkrečiu atveju visuomenės interesas informacijos atskleidimu turi būti palygintas su atsisakymo ją pateikti interesu. Valstybės narės pagal straipsnio 2 dalies a, d, f, g ir h punktus negali numatyti, kad prašymas būtų nepatenkintas, jei prašymas susijęs su emisijos į aplinką informacija.

„Valstybės narės ir Komisija, nepažeisdamos 1990 m. birželio 7 d. Tarybos direktyvos 90/313/EEB dėl laisvo prieinamumo prie informacijos apie aplinką, užtikrina, kad pareiškėjų pateikta informacija, susijusi su pramoninėmis ir komercinėmis paslaptimis, būtų laikoma paslaptyje, jeigu to prašo pareiškėjas, norintis, kad veiklioji medžiaga būtų įrašyta į I priedą arba įregistruotas augalų apsaugos produktas, ir valstybė narė arba Komisija patvirtina, kad pareiškėjo prašymas garantuojamas [pritaria pareiškėjo prašymo pagrindimui].

<…>“

Slaptumo nuostata netaikoma:

2. Direktyva dėl augalų apsaugos produktų

9. Direktyva dėl augalų apsaugos produktų reguliuojamas augalų apsaugos produktų

— veikliosios medžiagos ar medžiagų pavadinimams ir turiniui bei augalų apsaugos produkto pavadinimui;

— kitų medžiagų, kurios pagal Direktyvas 67/548/EEB ir 78/631/EEB laikomos pavojingomis, pavadinimams;

— veikliosios medžiagos ir augalų apsaugos produkto fizikiniams ir cheminiams duomenims;

— veikliosios medžiagos ar augalų apsaugos produkto nukenksminimo būdams;

— bandymų, atliktų veikliųjų medžiagų ar augalų apsaugos produktų veiksmingumui nustatyti ir nekenksmingumo žmonėms, gyvūnams, augalams ir aplinkai [veiksmingumui ir nekenksmingumui žmonėms, augalams, gyvūnams ir aplinkai nustatyti], rezultatų santraukoms;

— rekomenduojamiems metodams ir saugos priemonėms sumažinti pavojų naudojant, saugant, pervežant, gaisro ar kitokių pavojų atvejais;

— tyrimų metodams, minėtiems 4 straipsnio 1 dalies c ir d punktuose ir 5 straipsnio 1 dalyje;

— produkto ir jo pakuotės sunaikinimo būdams;

— nukenksminimo būdams, augalų apsaugos produktams atsitiktinai išsipylus ar nutekėjus;

— pirmosios pagalbos suteikimui ir žmonių gydymui sužalojimo atveju.

Jeigu anksčiau buvusią slaptą informaciją pareiškėjas vėliau paskelbia viešai, jis privalo apie tai atitinkamai informuoti kompetentingą instituciją.“

11. Veiklioji medžiaga *Propamocarb* nuo 2007 m. spalio 1 d. Sąjungoje įregistruota kaip fungicidas[8]. Tačiau prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su priemonėmis, kurių buvo imtasi pagal iki tol galiojusią nacionalinę Nyderlandų licenciją.

3. Direktyva dėl didžiausių pesticidų likučių nustatymo

12. Šiuo atveju taip pat reikšminga 1990 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyva 90/642/EEB dėl didžiausių pesticidų likučių koncentracijų tam tikruose augalinės kilmės produktuose

8 — Direktyvos 91/414/EEB I priedo 160 punktas, įterptas 2007 m. balandžio 23 d. Komisijos direktyva 2007/25/EB (OL L 106, p. 34).

ir ant jų, įskaitant vaisius ir daržoves, nustatymo[9]. Pagal jos 5 b straipsnio 2 dalį valstybės narės imasi priemonių pačios nustatyti didžiausias likučių koncentracijas, kai nėra nustatyta visoje Sąjungoje galiojančių dydžių.

13. Šios direktyvos 12 konstatuojamojoje dalyje nustatyta:

„Be to, kadangi didžiausių koncentracijų laikymasis garantuos laisvą produktų judėjimą ir tinkamą vartotojų bei gyvūnų sveikatos apsaugą.“

C — *Nyderlandų teisė*

14. Nyderlandai perkėlė direktyvą dėl informacijos apie aplinką, tačiau netaikė jos nuostatų pagrindinėje byloje. Užuot tai darius, ginčijamas sprendimas buvo pagrįstas Nyderlandų pesticidų įstatymo 22 straipsniu:

„Jeigu dokumentuose, kurie remiantis šio įstatymo nuostatomis arba jo pagrindu perduodami kompetentingam ministrui arba *College*, arba kitam asmeniui ar institucijai, yra duomenų arba iš šių dokumentų galima nustatyti duomenis, kurie reikalauja konfidencialumo, siekiant apsaugoti pramonines paslaptis, atitinkamu dokumentus perduodančio asmens rašytiniu prašymu ministras arba *College* priima sprendimą, kad šie duomenys neatskleidžiami. Toks prašymas turi būti pagrįstas.“

III — Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

15. 1999 m. kompetentingos Nyderlandų institucijos pakeitė didžiausią leistiną veikliosios medžiagos *Propamocarb* likučio kiekį salotose ir ant jų. Nustatytas didžiausias leistinas likučio kiekis – 15 mg/kg. Šis dydis buvo nustatytas nagrinėjant prašymą dėl licencijos išplėtimo produktui „Previcur N“. *Bayer CropScience B.V.* (toliau – *Bayer)* yra šio licencijos savininko teisių perėmėja.

16. 2005 m. sausio 31 d. raštu ieškovės pagrindinėje byloje *Stichting Natuur en Milieu* ir kiti, *Vereniging Milieudefensie* ir *Vereniging Goede Waar &Co.* paprašė atsakovės pagrindinėje byloje *College voor de toelating van bestrijdingsmiddelen* (Pesticidų licencijavimo taryba, toliau – *Ctb)* perduoti joms visą informaciją, kuria buvo pagrįstas minėtas

9 — OL L 350, p. 71, iš dalies pakeista 1998 m. spalio 27 d. Komisijos direktyva 98/82/EB (OL L 290, p. 25).

sprendimas dėl didžiausių leidžiamų likučio kiekių nustatymo.

17. 2005 m. kovo 8 d. sprendimu *Ctb* atmetė ieškovių prašymą, remdamasi Nyderlandų pesticidų įstatymo 22 straipsniu. *Ctb* teigimu, ši nuostata yra viršesnė už nuostatus dėl galimybės susipažinti su informacija apie aplinką.

18. Šį sprendimą ieškovės apskundė 2005 m. balandžio 14 d. raštu. *Ctb* suteikė *Bayer* galimybę išdėstyti savo nuomonę ir 2007 m. birželio 22 d. priėmė sprendimą dėl pagrindinėje byloje ginčijamo skundo; šis sprendimas 2007 m. liepos 17 d. sprendimu buvo ištaisytas.

19. Pastaruoju sprendimu *Ctb* atsisakė suteikti galimybę susipažinti su likučių tyrimais bei praktinių bandymų protokolais, kurie buvo pateikti vykstant didžiausių leistinų likučių kiekių nustatymo procedūrai ir kuriuose, *Bayer* nuomone, buvo komercinių paslapčių.

20. 2007 m. rugpjūčio 6 d. ieškovės apskundė šį sprendimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui.

21. Šiame procese *College van beroep voor het bedrijfsleven* (Administracinis teismas prekybos ir pramonės srityje) pateikia Teisingumo Teismui šiuos klausimus:

1. Ar „informacijos apie aplinką“ sąvoka, numatyta Direktyvos 2003/4 2 straipsnyje, turi būti aiškinama taip, kad į ją patenka ir informacija, kuri pateikiama nacionalinėje augalų apsaugos produkto licencijavimo (arba licencijos išplėtimo) procedūroje, siekiant nustatyti didžiausią leistiną pesticido, jo sudedamosios dalies arba jo irimo medžiagos kiekį maisto produktuose ir gėrimuose?

2. Jeigu būtų teigiamai atsakyta į pirmąjį klausimą, koks yra Direktyvos 91/414 14 straipsnio ir Direktyvos 2003/4 santykis informacijos pirmojo klausimo prasme požiūriu, visų pirma – ar Direktyvos 91/414 14 straipsnis turi būti taikomas tik tuomet, jeigu tai nedaro neigiamos įtakos įpareigojimams pagal Direktyvos 2003/4 4 straipsnio 2 dalį?

3. Jeigu iš atsakymo į pirmąjį ir antrąjį klausimus paaiškėtų, kad šiuo atveju atsakovė privalo taikyti Direktyvos 2003/4 4 straipsnį, ar tuomet 4 straipsnis reiškia, kad šioje nuostatoje reikalaujamas visuomenės intereso informacijos atskleidimu palyginimas su atsisakymo ją pateikti interesu turi būti

atliktas teisės taikymo lygmeniu, ar vis dėlto tai gali būti padaryta ir nacionalinės įstatymų leidybos lygmeniu?

22. Rašytines pastabas pateikė ieškovė pagrindinėje byloje *Stichting Natuur en Milieu*, pagrindinėje byloje į procesą įstojusi *Bayer CropScience B.V.*, Graikijos Respublika, Nyderlandų Karalystė ir Europos Komisija. 2010 m. rugsėjo 9 d. posėdyje žodines pastabas pateikė *Vereniging Milieudefensie*, *Bayer*, Nyderlandai, Graikija ir Komisija.

IV — Analizė

A — *Dėl naujos direktyvos dėl informacijos apie aplinką taikymo laiko atžvilgiu*

23. Pirmiausia reikia išsiaiškinti, kuri direktyva taikytina: naujoji ar anksčiau galiojusi direktyva dėl informacijos apie aplinką. Todėl pirmiausia aptarsiu bendruosius Sąjungos teisės aktų taikymo laiko atžvilgiu principus (žr. 1 dalį), o tada – direktyvos dėl augalų apsaugos produktų 14 straipsnio nuorodą į anksčiau galiojusią direktyvą dėl informacijos apie aplinką (žr. 2 dalį).

1. Dėl bendrųjų Sąjungos teisės aktų taikymo laiko atžvilgiu principų

24. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas kelia klausimą, ar naujoji direktyva dėl informacijos apie aplinką gali būti taikoma informacijos, kuri, kaip yra šiuo atveju, buvo pateikta kompetentingoms institucijoms dar nepasibaigus direktyvos perkėlimo terminui, atžvilgiu.

25. Reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką procesinės taisyklės paprastai taikomos visiems jų įsigaliojimo momentu nagrinėjamiems ginčams, skirtingai nei materialinės normos, kurios paprastai aiškinamos kaip netaikytinos iki jų įsigaliojimo susidariusioms situacijoms[10]. Pagal teisinio saugumo principą paprastai draudžiama nustatyti, kad pradeda galioti dar nepaskelbtas Bendrijos teisės aktas. Šiuo atžvilgiu, siekiant užtikrinti teisinio saugumo principo ir teisėtų lūkesčių apsaugos principo laikymąsi, Bendrijos teisės materialinės normos turi būti aiškinamos taip, kad jos taikomos iki jų įsigaliojimo

10 — 1981 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Meridionale Industria Salumi ir kt.* (nuo 212/80 iki 217/80, Rink. p. 2735) 9 punktas, 2006 m. vasario 23 d. Sprendimo *Molenbergnatie* (C-201/04, Rink. p. I-2049) 31 punktas ir 2008 m. vasario 14 d. Sprendimo *Varec* (C-450/06, Rink. p. I-581) 27 punktas.

susiklosčiusioms situacijoms tik tiek, kiek tai akivaizdžiai matyti iš jų formuluotės, tikslų ar bendros sistemos[11].

26. Tačiau nauja taisyklė paprastai taikoma nedelsiant *būsimoms* padėties, susiklosčiusios galiojant ankstesnei taisyklei, pasekmėms[12]. Teisėtų lūkesčių apsaugos principas negali būti tiek išplėstas, kad iš esmės nebūtų galima taikyti naujos taisyklės būsimoms padėties, susiklosčiusios galiojant ankstesnei taisyklei, pasekmėms[13].

27. Galimybė susipažinti su informacija, kurią institucija gavo praeityje, pagal direktyvą dėl informacijos apie aplinką iš esmės yra ne proceso, o materialinės teisės klausimas. Procesinio pobūdžio teisės į informaciją tikslas yra kitoks, t. y. pateikti savo nuomonę dėl privalomos priemonės, o teisė susipažinti su informacija apie aplinką yra formaliai suteikiama, nepaisant jokio kito tikslo. Todėl iš esmės direktyvos dėl informacijos apie aplinką taikymas atgaline data yra draudžiamas.

28. Tačiau sprendimas dėl galimybės susipažinti su informacija, kuri institucijai buvo pateikta anksčiau, susijęs su būsimomis padėties, susiklosčiusios galiojant ankstesnei taisyklei, pasekmėmis. Iš tiesų tik priimant sprendimą dėl prašymo suteikti informaciją apskritai kyla klausimas, ar galima suteikti informaciją.

29. Ši ypatinga teisės susipažinti su informacija priklausomybė nuo laiko aiškiai nurodyta Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais[14] 4 straipsnio 7 dalies 1 sakinyje. Pagal šią nuostatą teisės susipažinti su informacija išimtys taikomos tiktai tokiam laikotarpiui, kai toks draudimas yra pateisinamas, atsižvelgiant į dokumento turinį. Tai neišvengiamai išplaukia iš principo, kad galimybė susipažinti gali būti nesuteikiama tik tuomet, kai neigiamas poveikis teisėtai saugomam interesui nusveria visuomenės interesą gauti informaciją,

11 — 2002 m. rugsėjo 24 d. Sprendimo *Falck ir Acciaierie di Bolzano prieš Komisiją* (C-74/00 P ir C-75/00 P, Rink. p. I-7869) 119 punktas ir jame nurodyta teismo praktika.

12 — 1970 m. balandžio 14 d. Sprendimo *Brock* (68/69, Rink. p. 171) 7 punktas, 1973 m. gruodžio 5 d. Sprendimo *SOPAD* (143/73, Rink. p. 1433) 8 punktas, 1986 m. liepos 10 d. Sprendimo *Licata prieš Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetą* (270/84, Rink. p. 2305) 31 punktas, 1997 m. spalio 2 d. Sprendimo *Saldanha ir MTS* (C-122/96, Rink. p. I-5325) 14 punktas, 2002 m. sausio 29 d. Sprendimo *Pokrzeptowicz-Meyer* (C-162/00, Rink. p. I-1049) 50 punktas, 2008 m. gruodžio 11 d. Sprendimo *Komisija prieš Freistaat Sachsen* (C-334/07 P, Rink. p. I-9465) 43 punktas ir 2010 m. liepos 6 d. Sprendimo *Monsanto Technology* (C-428/08, Rink. p. I-6765) 66 punktas.

13 — 1979 m. gegužės 16 d. Sprendimo *Tomadini* (84/78, Rink. p. 1801) 21 punktas, 1987 m. sausio 14 d. Sprendimo *Vokietija prieš Komisiją* (278/84, Rink. p. 1) 36 punktas, 1988 m. rugsėjo 20 d. Sprendimo *Ispanija prieš Tarybą* (203/86, Rink. p. 4563) 19 punktas, 1999 m. birželio 29 d. Sprendimo *Butterfly Music* (C-60/98, Rink. p. I-3939) 25 punktas, Sprendimo *Pokrzeptowicz-Meyer* (minėtas 12 išnašoje) 55 punktas ir Sprendimo *Komisija prieš Freistaat Sachsen* (minėtas 12 išnašoje) 43 punktas.

14 — 2001 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (OL L 145, p. 43).

kuris galioja ir direktyvai dėl informacijos apie aplinką. Tiek neigiamas poveikis, tiek visuomenės interesas bėgant laikui gali pakisti ir lemti kitokį interesų palyginimo rezultatą.

30. Atitinkamai iš direktyvos dėl informacijos apie aplinką nuostatų nematyti, kad teisės susipažinti su dokumentais įgyvendinimui turėtų reikšmės momentas, kada institucijai buvo pateikta informacija. Direktyvos 3 straipsnio 1 dalis apima visą turimą informaciją be išimties ir joje nėra specialių nuostatų dėl anksčiau gautos informacijos. Jei teikiant informaciją iki nuostatų dėl galimybės susipažinti su informacija apie aplinką įsigaliojimo ir būtų buvęs teisėtas lūkestis dėl ilgalaikio konfidencialaus saugojimo, į tai reiktų atsižvelgti ne apibrėžiant direktyvos dėl informacijos apie aplinką taikymo sritį, o taikant išimtis.

31. Todėl ginčijamos informacijos pateikimo kompetentingoms institucijos momentas neturi reikšmės[15].

32. Tačiau Komisija ir Nyderlandai mano, kad pagrindinėje byloje turi būti taikoma anksčiau galiojusi direktyva dėl informacijos apie aplinką, nes pirmasis prašymas leisti susipažinti su informacija buvo pateiktas dar nepasibaigus naujosios direktyvos perkėlimo terminui[16]. Komisija šiuo atžvilgiu remiasi principu *tempus regit actum*. Tai reiškia, jog situacijos teisinės pasekmės turi būti vertinamos remiantis ta teisės norma, kuri galiojo tuomet, kai vyko ginčijami įvykiai[17].

33. Tam tikromis aplinkybėmis iš tiesų gali reikėti vertinti prašymą pagal jį paduodant galiojusią teisę arba net pagal dar ankstesnius įvykius. Tai gali išplaukti iš konkrečiu atveju taikytinų teisės nuostatų, galbūt kartu su jau minėtu teisinio saugumo arba teisėtų lūkesčių apsaugos principu[18].

34. Tačiau pagal direktyvą dėl informacijos apie aplinką teisės normos taikymui svarbus įvykis yra sprendimas dėl galimybės

15 — 2000 m. sausio 11 d. Sprendimas *Nyderlandai ir van der Wal prieš Komisiją* (C-174/98 P ir C-189/98 P, Rink. p. I-1) ir 2010 m. birželio 29 d. Sprendimas *Komisija prieš Technische Glaswerke Ilmenau* (C-139/07 P, Rink. p. I-5885) taip pat susiję su dokumentais, kuriuos Komisija gavo iki taikytinos nuostatos dėl susipažinimo su informacija įsigaliojimo.

16 — Toks aiškinimas pateikiamas ir generalinės advokatės E. Sharpston 2008 m. gruodžio 22 d. išvados byloje *Azelvandre* (C-552/07, Rink. p. I-987) 6 ir paskesniuose punktuose. Teisingumo Teismas savo 2009 m. vasario 17 d. sprendimo 52 punkte paliko šį klausimą atvirą.

17 — Generalinės advokatės V. Trstenjak 2007 m. gegužės 3 d. išvada byloje *ZF Zefeser* (C-62/06, Rink. p. I-11995, 8 punktas).

18 — Žr. Sprendimo *Falck ir Acciaierie di Bolzano prieš Komisiją* (minėtas 11 išnašoje) 115 ir paskesnius punktus.

susipažinti su informacija. Tai matyti vien iš to, kad prašymą pateikiantis asmuo pasibaigus naujosios direktyvos dėl informacijos apie aplinką perkėlimo terminui bet kada gali pateikti naują prašymą ir tam paprastai negali sukliudyti tai, kad egzistuoja sprendimas dėl ankstesnio jo prašymo[19].

35. Nagrinėjamu atveju taip pat svarbu tai, kad prašymas buvo pateiktas likus tik dviem savaitėms iki naujos direktyvos dėl informacijos apie aplinką perkėlimo termino pabaigos, o pirmasis sprendimas priimtas po to, kai terminas jau buvo pasibaigęs. Galutinis administracinis sprendimas, kuris buvo apskųstas pagrindinėje byloje, buvo priimtas praėjus net dvejiems metams. Atsižvelgiant į šias aplinkybes, siekis remtis labiau ribojančio pobūdžio anksčiau galiojusia direktyva dėl informacijos apie aplinką atrodo beveik kaip piktnaudžiavimas.

36. Todėl pagal bendruosius Sąjungos teisės aktų taikymo laiko atžvilgiu principus pagrindinėje byloje turėtų būti taikoma nauja direktyva dėl informacijos apie aplinką.

19 — Dėl Reglamento Nr. 1049/2001 žr. 2010 m. sausio 26 d. Sprendimo *Internationaler Hilfsfonds prieš Komisiją* (C-362/08 P, Rink. p. I-669) 56 ir paskesnius punktus ir generalinio advokato P. Mengozzi 2009 m. rugsėjo 15 d. išvados toje byloje 136 ir paskesnius punktus.

2. Naujosios direktyvos dėl informacijos apie aplinką taikymas kartu su direktyvos dėl augalų apsaugos produktų 14 straipsniu

37. Nagrinėjamu atveju vis dėlto kalbama apie informaciją, kuri buvo pateikta per augalų apsaugos produkto licencijos išplėtimo procedūrą. Konfidencialus jos tvarkymas reglamentuojamas direktyvos dėl augalų apsaugos produktų 14 straipsniu. Aiškiai nustatyta, kad ši nuostata taikoma nepažeidžiant anksčiau galiojusios direktyvos dėl augalų apsaugos produktų. Todėl reikia ištirti, ar šioje nuostatoje esama privalomos nuorodos į anksčiau galiojusią direktyvą (statiška nuoroda), ar ją šios nuostatos taikymo srityje pakeitė nauja direktyva dėl informacijos apie aplinką (kintama nuoroda).

38. Prieštaraujant naujosios direktyvos dėl informacijos apie aplinką taikymui galima remtis argumentu, kad teisės aktų leidėjas, priimdamas direktyvą dėl augalų apsaugos produktų, atsižvelgė į anksčiau galiojusios direktyvos dėl informacijos apie aplinką nuostatas. Kalbant apie komercinių ir pramoninių paslapčių apsaugą, reikia nurodyti, jog negali būti kolizijos tarp direktyvos dėl augalų apsaugos produktų ir anksčiau galiojusios direktyvos dėl informacijos apie aplinką, nes pagal anksčiau galiojusios direktyvos 3 straipsnio 2 dalies ketvirtą

įtrauką valstybėms narėms leidžiama nesuteikti galimybės susipažinti su informacija, jei ji *susijusi* su komercinėmis ir pramoninėmis paslaptimis.

39. Tačiau naujoji direktyva dėl informacijos apie aplinką ribojama komercinių ir pramoninių paslapčių apsauga. Pagal jos 4 straipsnio 2 dalies d punktą atmesti prašymą galima tik tuomet, jei informacijos atskleidimas, pirma, neigiamai paveiktų komercinės arba pramoninės informacijos paslaptis, antra, interesas apsaugoti šias paslaptis nusvertų visuomenės interesą informacijos atskleidimu, trečia, prašymas nebūtų susijęs su informacija apie emisijas į aplinką. Todėl tikrai galima manyti, kad nauja direktyva dėl informacijos apie aplinką suteikiama galimybė susipažinti su informacija, kuri pagal anksčiau galiojusią direktyvą buvo tvarkoma konfidencialiai.

40. Be to, naujosios direktyvos dėl informacijos apie aplinką 11 straipsniu anksčiau galiojusi direktyva panaikinama ir numatyta, kad nuorodos į panaikintą direktyvą aiškinamos kaip nuorodos į naująją direktyvą. Todėl jau vien atsižvelgiant į naujosios direktyvos tekstą anksčiau galiojusios direktyvos taikymo atskirai komercinių paslapčių augalų apsaugos srityje apsaugai pratęsimas yra neįmanomas.

41. Be to, Sąjungos sudaryti tarptautiniai susitarimai yra viršesni už Bendrijos antrinės teisės aktus[20]. Dėl šios priežasties Sąjungos antrinės teisės aktų nuostatas reikia aiškinti kiek įmanoma nepažeidžiant Sąjungos sudarytų tarptautinių susitarimų[21]. Tačiau naujosios direktyvos dėl informacijos apie aplinką nuostatos dėl komercinių ir pramoninių paslapčių apsaugos atitinka Orhuso konvencijos 4 straipsnio 4 dalies d punkto nuostatas, kurios taikomos ir augalų apsaugai, o anksčiau galiojusios direktyvos dėl informacijos apie aplinką nuostatos šiuo aspektu konvenciją būtų įgyvendinusios nepakankamai.

42. Todėl direktyvos dėl augalų apsaugos produktų 14 straipsnį reikia suprasti taip, kad jis taikomas nepažeidžiant naujosios direktyvos dėl informacijos apie aplinką, ir prašymą priimti prejudicinį sprendimą reikia nagrinėti remiantis naująja direktyvą dėl informacijos apie aplinką.

20 — 1996 m. rugsėjo 10 d. Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją* (C-61/94, Rink. p. I-3989) 52 punktas, 2004 m. balandžio 1 d. Sprendimo *Bellio F.lli* (C-286/02, Rink. p. I-3465) 33 punktas ir 2006 m. sausio 10 d. Sprendimo *IATA ir ELFAA* (C-344/04, Rink. p. I-403) 35 punktas.

21 — Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją* (minėtas 20 išnašoje) 52 punktas, 1998 m. liepos 14 d. Sprendimo *Bettati* (C-341/95, Rink. p. I-4355) 20 punktas, Sprendimo *Bellio Flli* (minėtas 20 išnašoje) 33 punktas, 2006 m. gruodžio 7 d. Sprendimo *SGAE* (C-306/05, Rink. p. I-11519) 35 punktas ir 2009 m. gegužės 14 d. Sprendimo *Internationaal Verhuisen Transportbedrijf Jan de Lely* (C-161/08, Rink. p. I-4075) 38 punktas.

B — *Dėl pirmojo klausimo*

43. Pirmiausia reikia išsiaiškinti, ar informacija, kuri buvo pateikta vykstant nacionalinei augalų apsaugos produkto licencijos išplėtimo procedūrai, siekiant nustatyti didžiausią leistiną pesticidų kiekį maisto produktuose ir gėrimuose, yra informacija apie aplinką.

44. Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad „informacijos apie aplinką“ sąvoką, numatytą anksčiau galiojusioje direktyvoje dėl informacijos apie aplinką, reikia suprasti plačiai ir kad teisės aktų leidėjas nesiekė suteikti šiai sąvokai tokios reikšmės, dėl kurios tam tikrų valdžios institucijų veikla nepatektų į šios direktyvos taikymo sritį[22]. Naujojoje direktyvoje dėl informacijos apie aplinką įtvirtinta platesnė ir tikslesnė sąvoka[23]. Tačiau nei anksčiau galiojusia, nei naująja direktyva dėl informacijos apie aplinką nesiekta suteikti bendro pobūdžio neribotos galimybės susipažinti su visa institucijų turima informacija, jei tik ji turi bent mažiausią sąsają su aplinka. Iš tiesų pagal šią direktyvą reikalaujama, kad teisė susipažinti tokią informaciją apima tik tada, jei ji priskirtina prie vienos ar kelių direktyvoje nurodytų kategorijų[24]. Todėl reikia išnagrinėti, ar aptariama informacija yra priskirtina prie vienos iš šių kategorijų.

45. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo teigimu, ginčijamuose tyrimuose, viena vertus, nustatomas leistinas (didžiausias) *Propamocarb* kiekis, kuris vadovaujantis gera žemės ūkio praktika ir sveikatos apsaugos požiūriu gali būti salotose ir ant jų, ir, kita vertus, konstatuojama, kad produktas „Previcur N“ atitinka šį standartą, jeigu paisoma teisės aktuose numatytų naudojimo reikalavimų ir naudojimo instrukcijos.

46. *Bayer* teigia, kad tyrimuose ir protokoluose iš esmės pateikiama informacija apie praktinius augalų apsaugos produktų bandymus ir statistinis duomenų įvertinimas. Todėl šie dokumentai tik parodo, kokie tinkamai naudojamo produkto kiekiai lieka ant augalų. Tačiau produkto poveikis ir galbūt jo keliama rizika sveikatai išnagrinėta kituose tyrimuose.

22 — 1998 m. birželio 17 d. Sprendimo *Mecklenburg* (C-321/96, Rink. p. I-3809) 19 punktas ir 2003 m. birželio 12 d. Sprendimo *Glawischnig* (C-316/01, Rink. p. I-5995) 24 punktas.

23 — Sprendimo *Glawischnig* (minėtas 22 išnašoje) 5 punktas.

24 — Žr. Sprendimo *Glawischnig* (minėtas 22 išnašoje) 25 punktą.

1. Direktyvos dėl informacijos apie aplinką 2 straipsnio 1 punkto f papunktis. Informacija apie sveikatos būklę

47. Kadangi aptariama informacija skirta didžiausiam leistinam likučio kiekiui nustatyti ir kadangi ji (taip pat) skirta žmonių sveikatos būklei saugoti, šalys ypač diskutavo, ar šiuo atveju kalbama apie informaciją apie aplinką, kuri susijusi su sveikatos būkle, kaip ji apibrėžta direktyvos dėl informacijos apie aplinką 2 straipsnio 1 punkto f papunktyje. Pagal šią nuostatą informacija apie aplinką – tai informacija apie žmonių sveikatos ir saugumo būklę, įskaitant maisto grandinės užteršimą, tam tikrais atvejais žmonių gyvenimo sąlygas, kultūros objektus ir pastatus tiek, kiek jiems daro ar gali daryti įtakos 2 straipsnio 1 punkto a papunktyje nurodytų aplinkos elementų būklė arba b ir c papunkčiuose nurodyti dalykai per šiuos elementus.

48. Ši sąvoka tam tikrų žmonių gyvenimo aspektų atžvilgiu yra labai plati. Tačiau ji apima tik informaciją apie įtaką, daromą per aplinkos elementus, aplinkos faktorius arba priemones ar veiklą, susijusią su aplinka. Tuo siekiama užtikrinti, kad ši sąvoka neapimtų gausybės su aplinka nesusijusios informacijos[25].

49. Informacija apie augalų apsaugos produktų likučius maisto produktuose yra akivaizdžiai susijusi su maisto grandinės užteršimu ir šia apimtimi taip pat su žmonių sveikata ir saugumu. Tačiau *Bayer* ir Nyderlandai tvirtina, kad aptariama informacija nesusijusi su įtakos aplinkos elementams darymu. Todėl prieš priimant galutinį sprendimą dėl direktyvos dėl informacijos apie aplinką 2 straipsnio 1 punkto f papunkčio taikymo, reikia išanalizuoti šios nuostatos a, b ir c papunkčius.

2. Direktyvos dėl informacijos apie aplinką 2 straipsnio 1 punkto a papunktis. Aplinkos elementų būklė

50. Pagal direktyvos dėl informacijos apie aplinką 2 straipsnio 1 punkto a papunktį sąvoka „informacija apie aplinką“ apima bet kokią informaciją apie tokių aplinkos elementų, kaip oras ir atmosfera, vanduo, dirva, žemė, kraštovaizdis ir gamtos telkiniai, įskaitant pelkes, pakrantės ir jūrų zonas, biologinė

25 — S. Stec, S. Casey-Lefkowitz, J. Jendroska „The Aarhus Convention: An Implementation Guide“, 2000, Niujorkas, p. 38 ir paskesni (versijos prancūzų kalba p. 47 ir paskesni).

įvairovė ir jos komponentai, taip pat ir genetiškai modifikuoti organizmai, būklę ir šių elementų sąveiką.

51. Aptariama informacija susijusi su apdorotų salotų būkle, būtent su ant šių augalų liekančiais tinkamai panaudotų pesticidų likučiais. Jei šie augalai yra aplinkos elementai, tai kalbama apie informaciją apie aplinką.

52. Aplinkos elementų sąrašas yra ne baigtinis, o pavyzdinis. Konceptualiu požiūriu viską, kas sutinkama gamtoje, būtų galima laikyti aplinkos elementu. Taigi pesticidais apdorotos salotos taip pat būtų laikomos aplinkos elementais.

53. Tačiau išvardyti aplinkos elementai yra ne atskiri objektai ar egzemplioriai, o abstraktesni aplinkos veiksniai: oras ir atmosfera, vanduo, dirva, žemė, kraštovaizdis ir gamtos telkiniai bei biologinė įvairovė ir jos komponentai. Tai yra struktūriniai aplinkos elementai arba tam tikros aplinkos sritys.

54. Nors salotos savaime nepatenka į šį sąrašą, tačiau jos patenka į bendrą žemės ūkio augalų kategoriją. Jos sudaro nemažą mūsų aplinkos srities dalį, todėl turėtų būti pripažintos aplinkos elementu. Tad informacija apie apdorotas salotas būtų susijusi su šio aplinkos elemento dalies būkle.

55. Galima pateikti kontrargumentą, kad žemės ūkio augalai nėra natūralios aplinkos dalis, nes jie yra žmogaus atliekamo gamybos proceso produktas. Taigi jie labiau yra ne natūralios, o žmogaus sukurtos aplinkos dalis.

56. Patvirtinimas, kad sąvoka „aplinka“ pagal Sąjungos teisę apima tik natūralius arba artimus natūraliems aplinkos elementus, matyti iš sąvokos „gamtos telkiniai“ [natūrali buveinė]. Jie minimi kaip vienas iš aplinkos elementų direktyvos dėl informacijos apie aplinką 2 straipsnio 1 punkto a papunktyje bei kituose skirtinguose teisės aktuose[26]. Konkrečiau

26 — Sąvoka pateikta 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvoje 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (OL L 206, p. 7; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 2 t., p. 102) 1 straipsnio c punkte; žr. taip pat žalos aplinkai sąvoką, įtvirtintą 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2004/35/EB dėl atsakomybės už aplinkos apsaugą siekiant išvengti žalos aplinkai ir ją ištaisyti (atlyginti) (OL L 143, p. 56; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 8 t., p. 357) 2 straipsnio 1 dalyje.

kalbant, pagal direktyvos dėl augalų apsaugos produktų 2 straipsnio 12 punktą aplinkos sąvoka neapima žemės ūkio augalų; ji apima tik laukinę florą ir fauną. Todėl aišku, kad pagal Sąjungos aplinkos teisę ypač saugoma tik laukinė fauna ir flora,[27] o žemės ūkio augalai priskirtini prie žemės ūkio teisės.

57. Tačiau Sąjungos teisėje vartojama aplinkos sąvoka ne visada apsiriboja tik natūralia aplinka. Pavyzdžiui, poveikio aplinkai vertinimas apima, be kita ko, poveikį gyventojams ir materialinėms vertybėms, įskaitant architektūrinį ir archeologinį paveldą[28]. Be to, Direktyvoje 2000/60/EB, nustatančioje Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus, nustatyti dirbtinių vandens telkinių aplinkos kokybės standartai[29]. Ir galiausiai, kaip teigia Komisija, pagal anksčiau galiojusią direktyvą dėl informacijos apie aplinką informacija apie faunos ir floros būklę buvo laikoma informacija apie aplinką, neatsižvelgiant į tai, ar buvo kalbama apie natūralią fauną ir florą.

58. Todėl aplinkos sąvokos apribojimas natūralia aplinka yra ne bendrojo principo išraiška, o išplaukia iš atitinkamo apibrėžimo tikslo. Iš direktyvos dėl informacijos apie aplinką nematyti, kad tikslas yra tokio ribojamojo pobūdžio. Priešingai, reikia manyti, kad naująja direktyva informacijos apie aplinką sąvoka neribojama labiau nei anksčiau galiojusioje direktyvoje[30]. Todėl gamtos telkinių (natūralių buveinių) paminėjimas tik išvardijant pavyzdinius aplinkos elementus neturi būti suprantamas kaip apribojimas. Iš tiesų kiti pavyzdžiai nėra apibūdinami kaip „natūralūs“.

59. Vargu ar praktiškai būtų įmanoma atriboti natūralią aplinką nuo dirbtinės, nes Europoje beveik nelikę tokių aplinkos sričių, kurių daugiau ar mažiau neveiktų žmonės. Vadovaujantis tokia logika informacija apie komercinius miškus, pavyzdžiui, apie miškų

27 — Žr. 26 išnašoje minėtą Tarybos direktyvą 92/43 dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos bei 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą dėl laukinių paukščių apsaugos (OL L 20, p. 7).

28 — 1985 m. birželio 27 d. Tarybos direktyvos 85/337/EEB dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo (OL L 175, p. 40; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 1 t., p. 248), iš dalies pakeistos 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/31/EB dėl anglies dioksido geologinio saugojimo, iš dalies keičiančia Tarybos direktyvą 85/337/EEB, direktyvas 2000/60/EB, 2001/80/EB, 2004/35/EB, 2006/12/EB, 2008/1/EB ir Reglamentą (EB) Nr. 1013/2006 (OL L 140, p. 114), IV priedo 3 punktas.

29 — 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/60/EB, nustatančios Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus (OL L 327, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 5 t., p. 275), iš dalies pakeistos Direktyva 2009/31 (minėta 28 išnašoje), 4 straipsnio 1 dalies a punkto iii papunktis.

30 — Žr. Sprendimo *Glawischnig* (minėtas 22 išnašoje) 5 punktą.

sunykimą, nebūtų laikoma informacija apie aplinką.

60. Žemės ūkio augalai aplinkai priskirtini bet kokiu atveju tuomet, kai sąveikauja su natūraliais aplinkos elementais. Šią sąlygą salotos atitinka, nes jos būtent ir susijusios su dirva ir laukiniais gyvūnais, o netiesiogiai taip pat gali daryti poveikį vandeniui, ypač požeminiam.

61. Taigi aptariama informacija apie likučius ant salotų yra informacija apie aplinką, pateikta kaip informacija apie aplinkos elementus, kaip ji suprantama pagal direktyvos dėl informacijos apie aplinką 2 straipsnio 1 punkto a papunktį.

3. Direktyvos dėl informacijos apie aplinką 2 straipsnio 1 punkto b papunktis. Informacija apie aplinkos faktorius

62. Reikia atkreipti dėmesį ir į minėtos direktyvos 2 straipsnio 1 punkto b papunktį. Ši kategorija apima informaciją apie tokius faktorius, kaip medžiagos, energija, triukšmas, radiacija arba atliekos, įskaitant radioaktyviąsias atliekas, emisijas, išleidimus ir kitus išmetimus į aplinką, darančius arba galinčius daryti įtaką a papunktyje nurodytiems aplinkos elementams.

63. *Stichting Natuur en Milieu* ir *a priori* Komisija tvirtina, kad tyrimuose ir bandymų protokoluose esama informacijos apie faktorius, kurie daro ar gali daryti įtaką aplinkos elementams.

64. Tai tiesa, nes veiklioji medžiaga *Propamocarb* ir augalų apsaugos produktas „Previcur N“ yra medžiagos, kurių paskirtis lemia, jog jų išmetimas daro įtaką aplinkos elementams. Ši įtaka daroma ne tik apdorotoms salotoms, tačiau ir kitiems aplinkos elementams, ypač augalams, žvėrims, grybams bei vandeniui, dirvai ar vietovės orui.

65. Net jei laikantis priešingos nuomonės, nei čia išreikšta, reikėtų pripažinti, kad žemės ūkio augalai nėra aplinkos elementai, tai vis dar būtų kalbama apie informaciją apie aplinkos faktorius. Juk net informacija apie likučius ant salotų yra informacija apie medžiagų, kurios daro įtaką aplinkos elementams, išmetimą. Patys likučiai gali daryti įtaką aplinkos

elementams, pavyzdžiui, tais atvejais, kai jie patenka į laukinių gyvūnų organizmą.

66. Taigi aptariama informacija apie salotų apdorojimą medžiagomis taip pat yra informacija apie aplinką, pateikta kaip informacija apie aplinkos faktorius, kaip ji suprantama pagal direktyvos dėl informacijos apie aplinką 2 straipsnio 1 punkto b papunktį.

4. Direktyvos 2003/4 dėl informacijos apie aplinką 2 straipsnio 1 punkto c papunktis. Informacija apie administracines priemones

67. Be to, šiuo atveju galėtų būti kalbama apie informaciją apie aplinką, kaip ji suprantama pagal direktyvos dėl informacijos apie aplinką 2 straipsnio 1 punkto c papunktį. Ši kategorija apima informaciją apie priemones (įskaitant administracines priemones), kaip antai: politika, teisės aktai, planai, programos, susitarimai aplinkos srityje ir veikla, daranti arba galinti daryti įtaką a ir b papunkčiuose nurodytiems elementams ir faktoriams, bei šiems elementams apsaugoti sukurtas priemones ar veiklą.

68. Tačiau informacija apie administracines priemones, kurios nėra skirtos aplinkai saugoti, nėra informacija apie aplinką[31]. Galima abejoti, ar tai gali būti laikoma informacija apie aplinką, kaip ji suprantama pagal direktyvos dėl informacijos apie aplinką 2 straipsnio 1 punkto c papunktį, nes buvo naudojami tyrimai ir protokolai dėl didžiausio likučių kiekio nustatymo. Remiantis *Bayer i*r Nyderlandų tvirtinimu, jos tikslas pirmiausia vartotojų apsauga ir prekyba atitinkamomis prekėmis, o ne aplinkos apsauga. Tokią išvadą patvirtina Direktyvos 90/642 12 konstatuojamoji dalis ir Reglamento Nr. 396/2005[32], kuris nagrinėjamu atveju netaikomas *ratione temporis*, 2 konstatuojamoji dalis.

69. Tačiau vykstant rašytinei proceso daliai Graikija pagrįstai pabrėžė, kad remiantis prašyme priimti prejudicinį sprendimą pateiktais duomenimis aptariama informacija buvo pateikta per augalų apsaugos produkto licencijos išplėtimo procedūrą. Komisija atkreipia dėmesį, kad tokie tyrimai pagal direktyvos dėl augalų apsaugos produktų 13 straipsnio 1 dalies b punktą ir II priedo A dalies 6.3 punktą *privalo* būti pateikti per licencijavimo procedūrą. Todėl laikytina, kad tyrimai ir protokolai ne tik turi reikšmės nustatant didžiausią likučių kiekį, bet taip pat yra pagrindo išduoti licenciją dalis. Sprendimas

31 — Žr. Sprendimo *Glawischnig* (minėtas 22 išnašoje) 29 ir paskesnius punktus.

32 — 2005 m. vasario 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 396/2005 dėl didžiausių pesticidų likučių kiekių augalinės ir gyvūninės kilmės maiste ir pašaruose ar ant jų ir iš dalies keičiantis Tarybos direktyvą 91/414/EEB (OL L 70, p. 10).

dėl augalų apsaugos produktų licencijos yra administracinė priemonė, kaip ji suprantama pagal direktyvos dėl informacijos apie aplinką 2 straipsnio 1 punkto c papunktį, kuri gali daryti įtaką aplinkos elementų būklei.

70. Siekiant šią priemonę įvertinti visapusiškai, tikslinga iš esmės *visą* su procedūra susijusią informaciją laikyti informacija apie aplinką. Praktikoje dažniausiai tik iš atitinkamo konteksto galima būtų daryti išvadą, kad ginčijama informacija turi reikšmės aplinkai. Remiantis nagrinėjamu atveju, iš aptariamų tyrimų galėtų būti, pavyzdžiui, daroma išvada, ar arba kokiomis sąlygomis ant žemės ūkio augalų gali likti pavojingai daug likučių, o tai turėtų reikšmės ne tik vartotojų apsaugai, bet ir aplinkai.

71. Todėl informacija, pateikta per licencijavimo procedūrą, yra informacija apie šią administracinę priemonę, t. y. kartu ir informacija apie aplinką, kaip ji suprantama pagal direktyvos dėl informacijos apie aplinką 2 straipsnio 1 punkto c papunktį[33].

33 — Žr. Sprendimo *Mecklenburg* (minėtas 22 išnašoje) 21 punktą.

5. Išvada

72. Atsižvelgiant į argumentus dėl direktyvos dėl informacijos apie aplinką 2 straipsnio 1 punkto a, b ir c papunkčių aptariami tyrimai ir bandymų protokolai laikytini informacija apie aplinką, pateikta kaip informacija apie maisto grandinės užteršimą, kaip ji suprantama pagal šios direktyvos 2 straipsnio 1 punkto f papunktį.

73. Taigi „informacijos apie aplinką“ sąvoka, numatyta direktyvos dėl informacijos apie aplinką 2 straipsnyje, turi būti aiškinama taip, kad į ją taip pat patenka informacija, pateikta vykstant nacionalinei augalų apsaugos produkto licencijavimo (arba licencijos išplėtimo) procedūrai, siekiant nustatyti didžiausią leistiną pesticido, jo sudedamosios dalies arba jo irimo medžiagos kiekį maisto produktuose ir gėrimuose.

C — *Antrasis klausimas. Direktyvos dėl informacijos apie aplinką ir direktyvos dėl augalų apsaugos produktų 14 straipsnio santykis*

74. Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia sužinoti, koks yra direktyvos dėl informacijos apie aplinką ir direktyvos dėl augalų apsaugos

produktų 14 straipsnio santykis, visų pirma – ar šios direktyvos 14 straipsnis turi būti taikomas tik tuomet, jeigu tai nedaro neigiamos įtakos įpareigojimams pagal direktyvos dėl informacijos apie aplinką 4 straipsnio 2 dalį.

75. Didžiausio likučių kiekio nustatymas reglamentuojamas specialiosiomis Sąjungos teisės nuostatomis (kai buvo priimamas Nyderlandų sprendimas dėl *Propamocarb*, Direktyvos 90/642 5 b straipsnio 2 dalimi), kuriose nenumatyta jokia taisyklė dėl komercinės ir pramoninės informacijos konfidencialumo; tačiau direktyvos dėl augalų apsaugos produktų 14 straipsnis taikytinas, nes aptariama informacija buvo pateikta vykstant pesticido licencijavimo procedūrai.

1. Direktyvos dėl informacijos apie aplinką 4 straipsnio 2 dalies d punkto taikymas atsižvelgiant į direktyvos dėl augalų apsaugos produktų 14 straipsnį

76. Atsižvelgiant į tai, kad direktyvos dėl augalų apsaugos produktų 14 straipsnis galioja nepažeidžiant direktyvos dėl informacijos apie aplinką, prašymas pateikti informaciją apie aplinką, pateiktas vykstant pesticidų licencijavimo procedūrai, turi būti nagrinėjamas pagal direktyvoje dėl augalų apsaugos produktų[34] nustatytus kriterijus. Norėdamos nesuteikti galimybės susipažinti su informacija kompetentingos institucijos pirmiausia turėtų nagrinėti, ar informacijos atskleidimas neigiamai paveiktų teisės aktais saugomą komercinės arba pramoninės informacijos konfidencialumą, ar kalbama apie emisiją į aplinką, ir palyginti visuomenės interesą informacijos atskleidimu su atsisakymo ją atskleisti interesu.

77. Komercinių ir pramoninių paslapčių teisinė apsauga konkurencijos ir viešųjų pirkimų teisėje jau yra pripažinta bendruoju principu[35] ir netgi pagrindinės teisės į privataus gyvenimo gerbimą dalimi[36]; taip pat ji pripažinta tarptautiniu Sąjungos įsipareigojimu pagal TRIPS sutarties 39 straipsnį, be to,

34 — Dėl „nepažeidžiant“ reikšmės žr. mano 2007 m. liepos 18 d. išvados byloje *Promusicae* (C-275/06, Rink. p. I-271) 47 punktą, kuris buvo netiesiogiai patvirtintas 2008 m. sausio 29 d. sprendimo 42 ir paskesniuose punktuose ir 2008 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/1/EB dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (kodifikuota redakcija) (OL L 24, p. 8) 11 konstatuojamojoje dalyje.

35 — 1986 m. birželio 24 d. Sprendimo *AKZO Chemie prieš Komisiją* (53/85, Rink. p. 1965) 28 punktas, 1994 m. gegužės 19 d. Sprendimo *SEP prieš Komisiją* (C-36/92 P, Rink. p. I-1911) 37 punktas ir Sprendimo *Varec* (minėtas 10 išnašoje) 49 punktas.

36 — Sprendimo *Varec* (minėtas 10 išnašoje) 48 punktas.

nagrinėjamu atveju išplaukia iš direktyvos dėl augalų apsaugos produktų ir Nyderlandų teisės nuostatų.

78. Be to, direktyvos dėl augalų apsaugos produktų 14 straipsnį galima pasitelkti identifikuojant saugotinas paslaptis. Viena vertus, šioje nuostatoje minima įvairi informacija, kuriai netaikoma komercinių ir pramoninių paslapčių apsauga[37]. Tačiau su nagrinėjamu atveju tai nėra susiję. Kita vertus, šios direktyvos 14 straipsnyje numatyta procedūra, kuriai vykstant kompetentingos institucijos kartu su suinteresuotosiomis įmonėmis nustato, kuri pateikta informacija yra komercinė ar pramoninė paslaptis. Būtina konfidencialaus tvarkymo sąlyga yra prašymo, kurio pagrindimui turi pritarti kompetentingos institucijos, pateikimas.

79. *Bayer* ir Nyderlandai laikosi nuomonės, jog kompetentingų institucijų sprendimas dėl direktyvos dėl augalų apsaugos produktų 14 straipsnyje numatyto paslapčių pripažinimo turi lemti sprendimą dėl prašymo leisti susipažinti su informacija pagal direktyvą dėl informacijos apie aplinką. Tokiomis aplinkybėmis *Bayer* nurodo, kad pakankamą interesų palyginimą institucijos atlieka gavusios įmonės prašymą. Iš esmės tai reiškia, kad komercinės ir pramoninės informacijos konfidencialumo apsaugą reikėtų vertinti remiantis tik direktyvos dėl augalų apsaugos produktų 14 straipsniu.

80. Ši nuomonė manęs iki galo neįtikina. Esama nemažai argumentų, kad sprendžiant dėl reikalingumo apsaugoti komercines ir pramonines paslaptis reikėtų remtis direktyvos dėl augalų apsaugos produktų 14 straipsniu, tačiau tai negali reikšti, kad visai netaikytini papildomi direktyvos dėl informacijos apie aplinką elementai. Toliau šis klausimas aptariamas detaliau.

81. Jei direktyvos dėl augalų apsaugos produktų 14 straipsnyje įtvirtinta procedūra buvo įvykdyta tinkamai, tai iš esmės turi būti laikoma, kad buvo identifikuota informacija, kurios atskleidimas neigiamai paveiktų komercinės arba pramoninės informacijos konfidencialumą. Šiuo aspektu ypač reikia atsižvelgti į pagrindinių teisių apsaugą, susijusią su šia pozicija, taip pat leistiną jos apribojimą dėl kitų svaresnių interesų, ypač dėl nuostatų,

37 — Šia prasme ši nuostata panaši į 2009 m. vasario 17 d. Sprendimo *Azelvandre* (C-552/07, Rink. p. I-987) 52 punkte išaiškintą 2001 m. kovo 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/18/EB dėl genetiškai modifikuotų organizmų apgalvoto išleidimo į aplinką ir panaikinančios Tarybos direktyvą 90/220/EEB (OL L 106, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 6 t., p. 77) taisyklę.

susijusių su galimybe susipažinti su informacija apie aplinką.

82. Būtina teisėto sprendimo pagal direktyvos dėl augalų apsaugos produktų 14 straipsnį priėmimo sąlyga yra atsižvelgimas ne tik į šios nuostatos formuluotę, bet ir į direktyvoje dėl informacijos apie aplinką numatytus įpareigojimus. Direktyvos dėl informacijos apie aplinką 4 straipsnio 2 dalies 4 sakiniu draudžiama informaciją apie emisijas į aplinką laikyti konfidencialiai tvarkytina komercine ir pramonine paslaptimi. Todėl kompetentingos institucijos negali tenkinti jokio prašymo tokią informaciją tvarkyti konfidencialiai.

83. Tačiau net ir tinkamai taikant direktyvos dėl aplinkos apsaugos produktų 14 straipsnį neatmestina galimybė, kad iki sprendimo dėl prašymo leisti susipažinti su informacija priėmimo gali nebelikti informacijos saugojimo pagrindo[38]. Tokiu atveju konfidencialus tvarkymas daugiau nebūtų pateisinamas ir prieš prašymą pateikusį asmenį nebebūtų galima remtis sprendimu, priimtu pagal direktyvos dėl augalų apsaugos produktų 14 straipsnį.

84. Galėtų susiklostyti ir tokia situacija, kad prašyme leisti susipažinti su informacija apie aplinką būtų pateikiama nuoroda į papildomą visuomenės interesą informacijos, į kurią kompetentinga institucija neatsižvelgė priimdama pirminį sprendimą dėl paslapties apsaugos, atskleidimu. Tokiu atveju priimant sprendimą pagal direktyvos dėl augalų apsaugos produktų 14 straipsnį nebūtų atliktas pakankamas paslapties apsaugos ir visuomenės intereso informacijos atskleidimu palyginimas. Todėl turėtų būti atliktas pakartotinis palyginimas.

85. Taigi tinkamai pagal direktyvos dėl augalų apsaugos produktų 14 straipsnį priimtas sprendimas dėl komercinės ir pramoninės informacijos konfidencialumo apsaugos yra reikšmingas priimant sprendimą dėl informacijos apie aplinką atskleidimo pagal direktyvos dėl informacijos apie aplinką 4 straipsnio 2 dalies d punktą tik su sąlyga, kad bus atsižvelgta į galimus naujus pokyčius ir papildomą informaciją apie visuomenės interesą informacijos atskleidimu.

2. Informacija ir emisijos į aplinką

86. Pagal direktyvos dėl informacijos apie aplinką 4 straipsnio 2 dalies 4 sakinį prašymas pateikti informaciją apie aplinką gali būti nepatenkintas, siekiant užtikrinti komercinės arba pramoninės informacijos

38 — Žr. šios išvados 27 ir paskesnius punktus.

konfidencialumą, jei prašymas susijęs su emisijomis į aplinką. Nors prašyme priimti prejudicinį sprendimą nekeliamas klausimas dėl tokios informacijos sąvokos, tačiau šis klausimas akivaizdžiai labai reikšmingas pagrindinei bylai, todėl šalys jį nagrinėjo.

87. Orhuso konvencijos taikymo vadove[39] dėl sąvokos „emisija“ turinio daroma nuoroda į direktyvą dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės[40]. Pagal šios direktyvos 2 straipsnio 5 dalį teršalų išmetimas yra medžiagų, virpesių, šilumos arba triukšmo tiesioginis arba netiesioginis išleidimas iš įrenginio pavienių arba paskleistų šaltinių į orą, vandenį arba dirvą. Todėl Nyderlandai ir Komisija siūlo apriboti sąvokos „emisijos“ turinį, numatant, kad ši sąvoka apima tik emisiją iš įrenginių direktyvos dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės prasme, todėl žemės ūkio srityje augalų apsaugos produktų išleidimas nebūtų laikomas emisija.

88. Iš principo Orhuso konvencijos taikymo vadovas yra tinkama abstrakčių direktyvos dėl informacijos apie aplinką nuostatų aiškinimo priemonė[41]. Tai nėra teisiškai privalomas dokumentas, todėl jame negali būti pateikta privalomų Orhuso konvencijos aiškinimo taisyklių. Tačiau jis buvo sudarytas su konvencijos šalių žinia ir palaikymu[42]. Todėl galima preziumuoti, kad teisės aktų leidėjas, priimdamas direktyvą dėl informacijos apie aplinką, su Orhuso konvencijos taikymo vadovu buvo susipažinęs.

89. Tačiau abejotina, kad Orhuso konvencijos taikymo vadove darant nuorodą į direktyvą dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės buvo siekiama emisijų sąvoką apriboti įrenginiais. Įrenginio sąvoka emisijų apibrėžime panaudota tik todėl, kad direktyva dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės yra susijusi su įrenginiais. Kita vertus, toks emisijos sąvokos ribojimas neišplaukia nei iš direktyvos dėl informacijos apie aplinką, nei iš Orhuso konvencijos.

90. Priešingai, pagal Orhuso konvencijos 4 straipsnio 4 dalies d punktą aplinkos apsaugai svarbi su emisijomis susijusi informacija teikiama visuomenei. Tai, ar teršalai išmetami

39 — Žr. *Stec ir kt.* (minėtas 25 išnašoje, p. 60 (versija prancūzų kalba p. 76)).

40 — 1996 m. rugsėjo 24 d. Tarybos direktyva 96/61/EB dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (IPPC) (OL L 257, p. 26; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 3 t., p. 80), šiuo metu pakeista 2008 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/1/EB **dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės** (kodifikuota redakcija) (OL L 24, p. 8).

41 — Tokios pozicijos aiškiai laikosi ir generalinė advokatė E. Sharpston 2009 m. liepos 2 d. išvadoje byloje *Djurgården-Lilla Värtans Miljöskyddsförening* (C-263/08, Rink. p. I-9967, 17, 18 ir 32 punktai).

42 — Žr. ataskaitą apie pirmąją Orhuso konvencijos pasirašiusių šalių konferenciją, 1999 m. balandžio 19–21 d. vykusią Kišiniove, Moldovoje (CEP/WG.5/1999/2, Nr. 40), ir apie antrąją konferenciją, 2000 m. liepos 3–5 d. vykusią Dubrovnike, Kroatijoje (CEP/WG.5/2000/2, Nr. 43).

iš įrenginių, neturi reikšmės sprendžiant, ar jie susiję su aplinka. Pagalvokime, pavyzdžiui, apie su transportu susijusias emisijas.

91. Tačiau, nepaisant apribojimo įrenginiais, emisijų sąvoka, pateikta direktyvoje dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės, iš esmės yra svarbi. Iš to išplaukia, kad atmetus sąsają su įrenginiais ją galima perimti taikant direktyvą dėl informacijos apie aplinką. Atitinkamai direktyvos dėl informacijos apie aplinką 4 straipsnio 2 dalies 4 sakinys susijęs su informacija apie medžiagų, virpesių, šilumos arba triukšmo tiesioginį arba netiesioginį išleidimą iš pavienių arba paskleistų šaltinių į orą, vandenį arba dirvą.

92. Taip suprantama emisijos į aplinką sąvoka iš esmės atitiktų Direktyvos 2004/35/EB dėl atsakomybės už aplinkos apsaugą siekiant išvengti žalos aplinkai ir ją ištaisyti (atlyginti)[43] 2 straipsnio 8 punkte pateiktą sąvoką, į kurią atkreipia dėmesį *Vereniging Milieudefensie*. Pagal ją emisija yra suprantama kaip medžiagų, preparatų, organizmų ir mikroorganizmų išleidimas į aplinką, kaip žmonių veiklos rezultatas. Ši direktyva, kuri dar neegzistavo kuriant Orhuso konvencijos taikymo vadovą ir kuri neapsiriboja įrenginiais, pagal savo taikymo sritį labiau atitinka ne direktyvą dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės, o direktyvą dėl informacijos apie aplinką.

93. Tačiau pagal tokį apibrėžimą informacija apie emisijas taip pat neapima informacijos apie medžiagas, kurios į aplinką bus išleistos kada nors ateityje. Kaip pagrįstai tvirtina Komisija, paprastai kiekviena medžiaga kada nors būna išleidžiama į aplinką. Šiuo atveju kalbama veikiau apie informaciją apie patį išleidimą.

94. Kiek galima spręsti, nagrinėjamu atveju ryšys su informacija apie medžiagų išleidimą yra gana menkas. Tiesa, galima remtis tuo, kad iš bandymų protokolų galima spręsti, kokie augalų apsaugos produktų kiekiai buvo panaudoti. Tačiau tai reikšminga, ypač kiek tai susiję su informacija apie ant salotų liekančius likučius. Šiuo aspektu kalbama apie konkrečias išleidimo pasekmes.

95. Būtent tokios pasekmės paprastai ir yra pagrindas atskleisti informaciją apie emisijas į aplinką. Visuomenė labai suinteresuota sužinoti, kaip ją gali paveikti emisija. Iki emisijos poveikis žmogui ir aplinkai būtų mažai tikėtinas ar bent jau apsiribotų asmens, žinančio komercines paslaptis, sfera. Tačiau išleistos medžiagos neišvengiamai sąveikauja su aplinka, taip pat greičiausiai daro įtaką žmonėms. Todėl Orhuso konvencijos taikymo vadove

43 — Minėtas 25 išnašoje.

pabrėžiama, kad komercinės informacijos konfidencialumo apsauga turi būti nebetaikoma, jei į aplinką išleidžiamos medžiagos, susijusios su konfidencialia informacija. Todėl galimas poveikis aplinkai negali būti laikomas komercine paslaptimi[44]. Būtent toks interesų santykis pateisina tai, kad konkrečiais atvejais, neatliekant jokio informacijos apie emisiją lyginimo, nesiremiama komercinėms paslaptims pagrindinių teisių suteikiama apsauga. Jei tokia informacija būtina visuomenės apsaugai, jos atskleidimas yra leidžiamas ir pagal TRIPS sutarties 39 straipsnio 3 dalį.

96. Iš to išplaukia, kad informacija apie emisijų likučius aplinkoje turėtų būti laikoma informacijos apie emisijas, kaip ji suprantama pagal Orhuso konvenciją, dalimi.

97. Visų pirma tai taikytina direktyvoje dėl informacijos apie aplinką įtvirtintai išlygai dėl informacijos apie emisiją, kuri yra daug platesnė nei išlyga dėl emisijos Orhuso konvencijoje.

98. Orhuso konvencijos 4 straipsnio 4 dalies d punkte numatyta tik tai, kad komercinės ir pramoninės informacijos konfidencialumas neužkerta kelio informacijos apie emisijas, kuri yra svarbi saugant aplinką, atskleidimui. Šią sąsają su aplinka galima suprasti kaip išlygos dėl informacijos apie emisiją ribojimą[45].

99. Viena vertus, direktyvos dėl informacijos apie aplinką 4 straipsnio 2 dalies 4 sakinyje nėra atskiros nuorodos į sąsają su aplinkos apsauga ir išlygos dėl informacijos apie emisiją taikymo sritis apima ir kitus konfidencialaus informacijos tvarkymo pagrindus.

100. Tokį taikymo srities išplėtimą lėmė kontraversiški debatai per teisės aktų priėmimo procedūrą. Komisija pirminiame pasiūlyme atsisakė reikalauti, kad būtų nurodyta sąsaja su aplinkos apsauga, tačiau informacijos apie emisijas atžvilgiu atmetė tik nuostatų dėl komercinių ir pramoninių paslapčių taikymo galimybę[46]. Tačiau Tarybos bendrojoje nuomonėje buvo sugrįžta prie konvencijos

44 — Žr. *Stec ir kt.* (minėtas 23 išnašoje, p. 60 (versijoje prancūzų kalba p. 76)).

45 — Tačiau žr. *Stec ir kt.* (minėtas 25 išnašoje, p. 60 (versijoje prancūzų kalba p. 76)).

46 — Komisijos pasiūlymo COM (2000) 402 galutinis (p. 2) 4 straipsnio 2 dalies d punktas.

formuluočių[47]. Galiausiai Parlamentas pareikalavo, kad informacija apie emisijas į aplinką niekada nebūtų tvarkoma konfidencialiai[48]. Tik Taikinimo komitete galiausiai buvo pasiektas susitarimas dėl dabartinės nuostatos, pagal kurią dauguma konfidencialaus tvarkymo pagrindų netaikytini informacijai apie emisijas į aplinką, ir atsisakyta sąsajos su aplinkos apsauga. Todėl išlygos dėl informacijos apie emisijas išplėtimas remiasi sąmoningu teisės aktų leidėjo sprendimu.

101. Dėl šių priežasčių aptariami likučių tyrimai ir praktinių bandymų protokolai yra informacija apie emisijas į aplinką, kurios negalima atsisakyti atskleisti, remiantis tuo, kad joje yra komercinių ar pramoninių paslapčių.

D — *Trečiasis klausimas. Teisės aktų leidėjo vertinimas*

102. Trečiuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar direktyvos dėl informacijos apie aplinką 4 straipsnio 2 dalies 3 sakinyje reikalaujamas visuomenės intereso informacijos atskleidimu palyginimas su specialiu atsisakymo ją pateikti interesu turi būti atliktas teisės taikymo lygmeniu, ar vis dėlto tai gali būti padaryta ir nacionalinės įstatymų leidybos lygmeniu.

103. Pagal šią nuostatą visuomenės interesas informacijos atskleidimu *kiekvienu konkrečiu atveju* yra lyginamas su atsisakymo ją pateikti interesu.

104. *Bayer* pabrėžia, kad pagal Orhuso konvenciją nėra reikalaujama palyginti kiekvienu konkrečiu atveju. Priimant direktyvą šiuo atžvilgiu savo poziciją taip pat išreiškė Suomija, nes, jos nuomone, palyginimas kiekvienu konkrečiu atveju galėtų lemti savavališką teisės susipažinti su informacija ribojimą[49].

105. Tačiau, kaip teigia Graikija ir Komisija, jei pareiga palyginti kiekvienu konkrečiu atveju būtų pakeista nacionalinio teisės aktų leidėjo atliekamu bendro pobūdžio palyginimu, tai būtų nesuderinama su direktyvos dėl informacijos apie aplinką 4 straipsnio 2 dalies formuluote. Be to, priešingai, nei pareiškė Suomija, tuo nėra apribojama teisė susipažinti su

47 — 2002 m. sausio 28 d. Bendroji nuomonė (Tarybos dokumentas 11878/1/01 REV 1, p. 12).

48 — Žr. 2001 m. kovo 14 d. 21-ąjį Parlamento pasiūlymą dėl pakeitimo (OL C 343, 2001, p. 165 (p. 172)) ir 2002 m. gegužės 30 d. 33-iąjį pasiūlymą dėl pakeitimo (Tarybos dokumentas 9445/02, p. 12).

49 — 2002 m. gruodžio 13 d. Tarybos dokumentas 14917/02 ADD 1 REV 1.

informacija pagal Orhuso konvenciją, nes šis vertinimas leidžia, nepaisant neigiamo poveikio saugomoms vertybėms, atskleisti informaciją tais atvejais, kai visuomenės interesas dėl informacijos atskleidimo yra svaresnis.

106. Nyderlandų ir *Bayer* nuomone, toks palyginimas jau atliekamas taikant direktyvos dėl aplinkos apsaugos produktų 14 straipsnį. Iš tiesų šis vertinimas atliekamas informaciją priskiriant komercinėms ar pramoninėms paslaptims. Ribos, kurios nustatytos šioje nuostatoje ir ją perkeliančiose nacionalinės teisės nuostatose, skirtos teisiniam saugumui užtikrinti, todėl yra būtinos.

107. Tačiau, kaip jau minėta, palyginimas pagal direktyvos dėl aplinkos apsaugos produktų 14 straipsnį yra neišsamus. Todėl jis negali visiškai pakeisti palyginimo, atliktino pagal direktyvos dėl informacijos apie aplinką 4 straipsnio 2 dalies 3 sakinį.

108. Iš to išplaukia, kad pagal direktyvos dėl informacijos apie aplinką 4 straipsnio 2 dalies 3 sakinį šioje nuostatoje reikalaujamas visuomenės intereso informacijos atskleidimu palyginimas su specialiu atsisakymo ją pateikti interesu kiekvienu konkrečiu atveju turi būti atliktas teisės taikymo lygmeniu.

V — Išvada

109. Todėl siūlau Teisingumo Teismui į pateiktus klausimus atsakyti taip:

1. „Informacijos apie aplinką“ sąvoka, numatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/4/EB dėl visuomenės galimybės susipažinti su informacija apie aplinką ir panaikinančios Tarybos direktyvą 90/313/EEB 2 straipsnyje, turi būti aiškinama taip, kad į ją taip pat patenka informacija, kuri pateikiama vykstant

nacionalinei augalų apsaugos produkto licencijavimo (arba licencijos išplėtimo) procedūrai, siekiant nustatyti didžiausią pesticido, jo sudedamosios dalies arba jo irimo medžiagos kiekį maisto produktuose ir gėrimuose.

2. Pagal Tarybos direktyvos 91/414/EEB dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką 14 straipsnį tinkamai priimtas sprendimas dėl komercinės ir pramoninės informacijos konfidencialumo apsaugos yra reikšmingas priimant sprendimą dėl informacijos apie aplinką atskleidimo pagal Direktyvos 2003/4 4 straipsnio 2 dalies 1 sakinio d punktą su sąlyga, kad bus atsižvelgta į galimus naujus pokyčius ir papildomą informaciją apie visuomenės interesą informacijos atskleidimu. Tačiau ginčijami likučių tyrimai ir bandymų protokolai yra informacija apie emisijas į aplinką, kurios negalima atsisakyti atskleisti remiantis tuo, kad joje yra pramoninių ar komercinių paslapčių.

3. Direktyvos 2003/4 4 straipsnio 2 dalies 3 sakinys reiškia, kad šioje nuostatoje reikalaujamas visuomenės intereso informacijos atskleidimu palyginimas su atsisakymo ją pateikti interesu turi būti atliktas teisės taikymo lygmeniu.